

Tilastoväen Unionin toimintakertomus vuodelta 2023

Vuosi 2023 oli Tilastoväen Unioni Pro ry:n 24. toimintavuosi ja viides vuosi osana Ammattiliitto Prota. Yhdistys ja sen aktiivit toimivat vuoden aikana tiiviissä kontaktissa jäseniinsä, toimivat aktiivisesti Tilastokeskuksen eri toimintaryhmissä sekä luottamusmiestehtävissä sekä myös Ammattiliitto Pron toiminnassa. Yhdistyksen toiminnan ohjenuorana oli hyvän edunvalvonnan lisäksi Ammattiliitto Pron yhdistystavoitteet, jotka ovat työpaikkatoiminnan kehittäminen ja tukeminen, jäsenhankintaan ja jäsenpitoon panostaminen ja osallistuminen liiton yhdistystapahtumiin.

Jäsenille järjestettiin vuosikokouksen lisäksi yhteensä 5 tilaisuutta sekä kaksi risteilymatkaa. Tilaisuuksissa käsiteltiin ajankohtaisista aiheita, etenkin viraston kuulumisia, työhyvinvointia sekä yhdistyksen ja liiton toimintaa. Yhdistys tiedotti toiminnastaan ja ajankohtaisista asioista säännöllisesti omilla Teams- ja Facebook-kanavilla sekä internet-sivuillaan. Jäsenten saamiseksi kontaktoitiin uusia tilastokeskuslaisia ja heitä myös pyydettiin lounastapaamisiin. Myös ei-jäsenet olivat kutsuttuja useimpiin tilaisuuksiin. Yhdistyksen tavoitteena ollut keskipitkän toimintasuunnitelman tekoa siirrettiin vuoden 2024 alkuun.

Ammattiliitto Pron yhdistystoiminnan tavoitteita ovat työpaikkatoiminnan kehittäminen ja tukeminen, jäsenhankintaan ja jäsenpitoon panostaminen ja osallistuminen liiton yhdistystapahtumiin. Nämä tavoitteet ja toimenpiteet ovat olleet keskeisessä osassa Tilastoväen Unionin toiminnassa vuonna 2023.

Vuoden 2023 lopussa Tilastoväen Unionilla oli jäseniä yhteensä 149 (vuotta aiemmin 165), joista 20 oli alle 40-vuotiaita. Uusia jäseniä saatiin toimintavuonna 12 ja eronneita oli 29. Noin puolet eroamisista johtui eläkkeelle siirtymisestä.

Toimintavuonna hybridityö oli vakiinnuttanut asemansa niin työelämässä kuin ammattiyhdistystoiminnassa. Tilastokeskuslaiset tekivät työpäivistään noin viidesosan konttorilla. Yhdistyksen hallituksen ja luottamusmiestiimin kokoukset pidettiin pääsääntöisesti hybridinä, jolloin osa osallistujista osallistui konttorilta, osa etänä. Valtaosa liiton tilaisuuksista pidettiin etäyhteyksien kautta.

Työmarkkinavuotta 2023 väritti vahvasti keväällä perustettu Petteri Orpon hallitus, jonka tekemät mittavat muutosehdotukset työmarkkinoiden toi-

mintaan nähtiin ay-kentässä ongelmallisiksi. Vuoden loppua sävyttivät ammattiyhdistysliikkeiden erilaiset mielenilmaukset ja etenkin yksityisen sektorin lakot. Työtaisteluilla ja mielenilmauksilla pyrittiin vaikuttamaan siihen, että vuonna 2024 työelämää ja sosiaaliturvaa heikentäviä ehdotuksia ei toteutettaisi, vaan muutoksia käsiteltäisiin aidosti kolmikantaisesti, mutta toimet eivät saaneet maan hallitusta perääntymään. Vuoden lopulla lisäksi hallitus ilmoitti lisäsäästöjen tarpeista jo hallitusohjelmassa määriteltyjen lisäksi. Tilastokeskuksen ja Tilastoväen Unionin osalta konkreettisin vaikutus oli hallitusohjelmassa määritellyt valtiohallintoon kohdistuvat leikkaukset, joiden valmistelu aloitettiin vuoden 2023 lopulla.

Puheenjohtaja Heli Uddin lisäksi yhdistyksen hallitukseen kuului 5 varsinaista jäsentä: Mirjami Kauppinen, Anna-Riikka Pitkänen ja Arto Miettinen, Tommi Mäki-vaara ja Kirsi Vornanen. Lisäksi hallitukseen kuului 4 varajäsentä: Maarit Asp, Ari Heikkinen ja Riina-Maija-Nyberg. Yhdistyksen hallitus kokoontui kuukausittain ja yhteistyö hallituksen ja luottamusmiestiimin välillä oli vahvaa. Myös varajäsenet ja luottamusmiehet kutsuttiin aina hallituksen kokouksiin.

Hallituksen sisäinen työnjako organisoitiin siten, että Kirsi Vornanen toimi varapuheenjohtajana, Anna-Riikka Pitkänen sihteerinä ja Riina Nyberg taloudenhoitajana. Kirsi Mikkolainen siirtyi eläkkeelle syksyllä 2022 ja erityisesti pankkiasioiden siirto uudelle taloudenhoitajalle vaati paljon selvitteilyä.

1 Aktiivinen toimija työpaikalla

Tilastoväen Unioni toimi aktiivisesti ja sillä oli näkyvä rooli henkilöstön edunvalvonnassa Tilastokeskuksessa. Unioni on Tilastokeskuksen eri ammattiryhmiä kokoava yhdistys. Jäsenten edunvalvonta toteutetaan eri yhteistyöelimissä ja osin myös suoran vaikuttamisen keinoin. Asioita hoidetaan itsenäisesti kuin myös Tilastokeskuksen akavalaiset TIAK ry:n kanssa yhteistyössä sekä liiton näkemyksiä huomioiden. TIAK:n kanssa keskusteltiin järjestöjen yhteisistä linjauksista ja edunvalvonnasta useamman kerran vuoden aikana puheenjohtajien ja pääluottamusmiesten välisissä keskusteluissa. Järjestöjen puheenjohtajat ja pääluottamusmiehet myös keskustelivat Tilastokeskuksen pääjohtajan ja hallintojohtajan kanssa viraston kuulumisista.

Tilastoväen Unionin toimintaa johtaa hallitus. Hallitus kokoontui 12 kertaa. Lisäksi joitain käytännön toimintaan tai järjestelyihin liittyviä päätöksiä tehtiin sähköpostin tai Teamsin välityksellä. Hallitus kokoontui varajäsenineen. Myös luottamusmiehillä oli mahdollisuus osallistua hallituksen kokouksiin. Säännöllisesti käsiteltäviä asioita olivat raha- ja jäsenasiat, jäsentilaisuudet, liiton kuulumiset, viraston työryhmien toimintaan liittyvät kuulumiset ja linjaukset, tes-ves-asiat sekä yhdistyksen sääntömääräisen kokouksen valmistelu. Sääntömääräisiä kokouksia yhdistys piti yhden, maaliskuussa 2023 pidetyn vuosikokouksen.

2 Edustajia useissa yhteistyöelimissä

Tilastoväen Unionin edustajat toimivat Tilastokeskuksen eri työryhmissä. Näitä olivat yt-toimikunta, palvelualueiden yhteistoimintaryhmät, johtoryhmä, Tilastokeskuksen neuvottelukunta ja työsuojelutoimikunta. Lisäksi yhdistykseltä oli edustajat vaativuudenarviointiryhmässä (VARY) ja palkkausjärjestelmän seuranta- ja kehittämissyöryhmässä (SEKE). Työryhmissä oli laaja kirjo yhdistyksen hallituksen jäseniä, luottamusmiehiä tai aktiivisia jäseniä. Virastossa tapahtunut yhteistoiminta sujui hyvässä hengessä.

Viraston omaa yhteistoimintasopimusta ja työsuojelun yhteistoimintasopimusta ei ole päivitetty, vaikka viraston organisointiin on tullut viime vuosina muutoksia. Hybridityö on muuttanut työnteon tapoja ja siten se on tuonut uusia tarpeita yhteistoiminnan näkökulmasta. Sopimuksen uudistaminen on mittava prosessi ja käytännön toiminnan kannalta uudistaminen ei ole ollut akuutti asia. Vuoden 2023 lopulla kävi ilmi, että Tilastokeskus siirtynee vuoden 2025 syksyllä Pasilan virastotaloon. Viraston yhteistoiminnan ja työsuojelun yhteistoiminnan järjestämiseen tulee muuton myötä konkreettisia muutostarpeita, kun yhteistoimintaa toteutetaan myös samassa talossa työskentelevien kesken. Sopimusten uudistaminen on hyvä tehdä tässä yhteydessä.

YT-toimikunta

Yhteistyötoimikunta kokoontui toimintavuoden aikana 10 kertaa. Toimikunnassa käsitellään vuosittain viraston tulostavoiteasiakirjat, talousarvio, tilinpäätös, henkilöstökertomus ja -tilinpäätös, henkilöstökyselyn toteutus ja tulokset sekä Tilastokeskuksen kulttuuri- ja liikuntayhdistys TIKU:lle myönnettävä virkistysmääräraha.

Vuonna 2023 yt-toimikunnassa käsiteltiin mm. ulkopuolisen työvoiman käyttöä koskevat periaatteet, etätööhjeeseen tehtävät päivitykset monipaikkaisten työskentelytilojen käyttöönoton vuoksi, työjärjestyksen muutokset, suorituksenarvioinnin lomakkeen (tuke-lomake) sähköistäminen Osaava-järjestelmään ja Osaavan tuke-lomakkeen käyttöönotto myös tilastoahaastattelijoilla, strategisen toimenpideohjelman päivittäminen, hallitusohjelman vaikutukset TK:n tulevien vuosien toimintaan, Tipaan rekrytoitavien kiertävien asiantuntijoiden eli ”sijaispoolin” kokeilu sijaisuuksien hoitamista varten ja TK:n tuottavuusohjelman tavoitteiden esittely.

Unionin edustajat osallistuivat aktiivisesti keskusteluun ja pitivät yhdessä TIAK:in edustajien kanssa huolta siitä, että henkilöstön näkökulma otettiin huomioon asioiden valmistelussa ja mahdollisuuksien mukaan myös päätöksenteossa. Järjestöt tekivät myös esityksiä asioiden käsittelyksi toimikunnassa. Tilastokeskuksen johto, henkilöstö sekä henkilöstön edustajat kävivät myös paljon keskustelua ajankohtaisista asioista etenkin työpaikan Viva Engagen (entinen Yammer) keskustelukanavilla.

Unionin edustajina yt-toimikunnassa olivat Heli Udd, Perttu Melkas ja vara-edustajana Anna-Riikka Pitkänen. YT-toimikunnan kokouksiin osallistuvat sekä varsinaiset jäsenet että varajäsenet.

Palvelualuekohtaisissa yhteistoimintaryhmissä toimivat Unionista Paula Toivo (Tipa), Tommi Mäkivaara (Kehi-digi), Sari Heikkonen (Keko) ja Ari Heikkonen. Sanna Kaheinen (Mapu) ja haastattelijoiden osalta Jaana Lippinen (Mapu) tulivat edustajiksi lokakuussa. Yhteistoimintaryhmät kokoontuivat vaihtelevasti. Osa kokoontui säännöllisesti useamman kerran vuodessa, jotkut vain kerran tai kaksi. Ryhmissä käsiteltiin yleisesti yksiköiden yhteistoimintaan liittyviä asioita.

Tilastokeskuksen johtoryhmä (JORY)

Tilastokeskuksen johtoryhmässä henkilöstön edustajana Unionista vuoden 2023 syyskauden oli Heli Udd. TIAK:n Markku Huttunen toimi edustajana kevätkauden. Johtoryhmällä oli vuoden aikana yhteensä 22 kokousta ja 25 ajankohtaiskatsausta. Vuoden aikana johtoryhmä käsittelee valtavan määrän viraston toiminnan kannalta keskeisiä aiheita. Joryn lisäksi viraston toimintakertomus, talousarvio, tilinpäätös, henkilöstötilinpäätös, henkilöstökysely, asiakaspalaute, terveydenhuollon raportti jne. käsitellään myös yt-toimikunnassa.

Viraston taloustilannetta, rahoitusta sekä vaikutuksia strategiaan hankkeisiin käsiteltiin säännöllisesti. Vuoden 2021 lopusta alkaen virastossa on ollut huoli taloudellisten resurssien riittävydestä. Keväällä perustettuun Orpo-Purran hallituksen ohjelmaan saatiin kirjaus Tilastokeskuksen toiminnasta, mitä pidettiin hyvänä. Tilastokeskuksen datahuoneen kehittämiseen oltiin tyytyväisiä. Hallitusohjelma sisälsi myös valtiohallinnon kehittämiseen liittyviä positiivisia tavoitteita esimerkiksi valtion hyvän työantajapolitiikan ja työhyvinvoinnin edistämiseksi. Kuitenkin konkreettisin hallituksen toimenpide oli valtiohallintoon kohdistettava 243 miljoonan säästötavoite, jonka konkretisoituminen virastoille ajoittuu vuodelle 2024. Vuoden lopulla hallitus ilmoitti myös tarpeen uusille säästötoimenpiteille.

Tilastokeskuksen suunnitelmissa henkilöstömäärää vähennetään luonnollisen poistuman sekä hyvin hallitun rekrytointipolitiikan avulla siten, että vuonna 2027 henkilöstöä on 10 prosenttia vähemmän. Säästöpainoiden keskellä ilmeni kuitenkin, että vuoden 2023 lopulla viraston taloudellinen tilanne oli odotettua parempi ja vuodelle 2024 siirryttäessä siirtomääräraha kasvoi ennätysuureksi.

Toimintavuoden aikana tietoturvaan liittyvä varautuminen ja tietoturvan parantaminen oli myös selkeästi esillä etenkin vuonna 2022 alkaneiden Venäjän Ukrainaan kohdistuneiden sotatoimien vuoksi.

Tilastokeskuksen neuvottelukunta

Tilastokeskuksen neuvottelukunta on VM:n asettama eri organisaatioiden edustajista koostuva strategiaa kysymyksiä käsittelevä ryhmä. Neuvottelukunta kokoontui kevätkaudella 2023 kaksi kertaa ja syyskaudella kaksi kertaa. Neuvottelukunnalle nimettiin uusi kokoonpano kaudelle 1.1.2023-31.12.2024. Tilastokeskuksen henkilöstöjärjestöjen nimeämänä varsinaisena jäsenenä toimi Markku Huttunen TIAK:sta ja hänen henkilökohtaisena varajäsenenään Tommi Mäkivaara Unionista. Neuvottelukunnassa käytiin keskusteluja muun muassa Tilastokeskuksen strategiasta ja Tilastokeskuksen tuottamista palveluista sekä siitä, mihin suuntaan palveluita kannattaisi tulevaisuudessa kehittää.

Työsuojelutoiminta

Unionin edustajat toimikunnassa olivat Tommi Mäkivaara, Marketta Kaskirinne-Salo sekä huhtikuuhun 2023 asti Jarmo Pinola. Pinola ja Kaskirinne-Salo olivat myös vaaleilla valittuja varavaltuutettuja: Pinola 1. varavaltuutettu ja Kaskirinne-Salo 2. varavaltuutettu. Jarmo Pinola toimi myös huhtikuuhun asti työsuojelutoimikunnan sihteerinä.

Työsuojelutoimikunta kokoontui vuoden 2023 aikana 10 kertaa. Työsuojelutoimikunta viestitti kokouksistaan kuukausittain Yammerissa ja kokousasiakirjat olivat kaikkien luettavissa Teamsissa.

Työsuojelutoimikunta lanseerasi 2023 keväällä Mitä kuuluu -kampanjan, jonka tarkoituksena oli parantaa työskentelykulttuuria, johtamista ja ihmisten välistä vuorovaikutusta työtehtävissä.

Työsuojelutoimikunnassa käsiteltiin työnteen laajenemista Työpajan ulkopuolelle, kun Tilastokeskus päätti vuokrata lähityöskentelyä varten työtilaa sekä Turusta ja myöhemmin vuonna 2024 Lappeenrannasta. Lisäksi seurattiin muun muassa Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus suunnitelman toimenpiteiden toteutumista ja valmisteltiin uuden suunnitelman tekoa vuosille 2024–2026. Tässä työssä Unionista on mukana Tommi Mäkivaara.

Syyskaudella Työsuojelutoimikunnassa käytiin läpi muun muassa henkilöstökyselyn tuloksia yhdessä YT-toimikunnan kanssa. Tulokset herättivät paljon keskustelua ja todettiin, että vaikka kyselyn keskiarvot olivat erittäin hyviä niin hajontaa vaikutti olevan paljon ja yleinen tuntuma on, että monilla on paljon työkuormitusta. Keskustelussa pohdittiin, kuinka voitaisiin löytää huonosti voivat työntekijäryhmät, jotta päästäisiin kiinni pahoinvoinnin syihin ja voitaisiin tarjota tarvitseville tukea.

Vuoden 2023 lopulla pidettiin työsuojeluvaalit. Vaaleissa valittiin vuonna 2024 alkavalle kaksivuotiskaudelle Unionista Jari Koskelainen 2. varavaltuutetuksi ja Tarja Hilvonen työsuojeluasiamieheksi. Valtuutetut ilmoitettiin

myös yhdistyksen edustajiksi työsuojelutoimikuntaan ja valtuutettujen lisäksi toimikunnan jäseneksi valittiin Kirsi Vornanen.

3 Aktiiviset luottamusmiehet

Vuodesta 2011 lähtien Unionilla on ollut oikeus asettaa neljä luottamusmiestä ja pääluottamusmiestä ja näiden lisäksi kaksi luottamusmiestä haastattelutoimintaa varten. Pääluottamusmiehellä on oikeus käyttää luottamusmiestehtäviin 50 % ja muilla luottamusmiehillä 20 % työajasta.

Luottamusmiehet muodostama luottamusmiestiimi kokoontui vuoden 2023 aikana 11 kertaa. Luottamusmiehet osallistuivat kokouksiin, lukuun ottamatta sairauslomia, käytännössä kaikki joka kerta. Tilastoväen Unionin hallitus tuki luottamusmiesten toimintaa yleisellä tasolla ja luottamusmiehet informoivat hallitusta luottamusmiestoiminnasta. Hallituksen kokouksiin osallistuu aina useampia luottamusmiehiä. Yhdistyksen jäsentilaisuudet tukivat luottamusmiesten toimintaa antamalla mahdollisuuksia kontakteihin ja keskusteluihin jäsenten ja hallituksen jäsenten kanssa. Luottamusmiehet toivat jäsentilaisuuksiin syvempää asiantuntemusta ja tietoa talon toiminnasta.

Kokouksissa käytiin meneillään olevien luottamusmiesasioiden ohessa eri työryhmien ja oman työympäristön kuulumisia sekä muita ajankohtaisia asioita. Luottamusmiesasiat keskittyivät edelleen paljolti haastattelijoiden ongelmiin, suurimpana asiana Lahden alueryhmän työpaikkaselvitys ja muut siihen kytkeytyneet asiat sekä haastattelijoiden työaika-autonomia. Syksyllä virastoeräneuvotteluissa Unionia edustivat luottamusmiehet Perttu, Heli ja Katja. Luottamusmiehille tärkeitä tehtäviä olivat myös yksittäisten jäsenten auttaminen, tehtävän kuvauksiin, vry-arviointeihin, työpaikka- ja työkykyselvityksiin, varhaisen tuen keskusteluihin ja virkojen hakemisen mahdollisuuksiin liittyvät kysymykset.

Pääluottamusmiesten ja järjestöjen puheenjohtajien pääjohtajatapaamista ei vuonna 2023 järjestetty, vaikka aiemmin tämä on ollut vakiintunut käytäntö.

Luottamusmiehet kouluttautuivat kukin noin 2–5 päivää kursseilla ja liiton webinaareissa. Lisäksi Unionin puheenjohtajalla (myös luottamusmies) meni Pron edustajiston ja neuvottelukunnan kokoontumisiin useita päiviä vuoden aikana.

Pääluottamusmies kävi vakiintuneen käytännön mukaisesti keväällä ja syksyllä TIAK:sta olevan Jukon pääluottamusmiehen ja työntäjän kanssa määräaikaisia työntekijöitä koskevan tarkastelun. Näissä katsotaan ovatko kaikki määräaikaisuudet perusteltuja. Määräaikaisten osuus oli kevään tarkastelussa noussut vuoden takaisesta, mutta syksyllä sijaisuuksia lukuun ottamatta, määräaikaisten lukumäärä kääntyi laskuun. Pääluottamusmies, yhdessä JUKOn pääluottamusmiehen kanssa, kirjoitti työnantajalle kielteisen lausunnon vuokratyövoiman käytöstä yksittäiseen henkilöihin liittyen. Kielteinen lausunto, johtuen siitä, että työehtosopimuksen ehdot eivät täyttyneet, johtivat työnantajan perumaan suunnitelmansa

Tilastoväen Unionin luottamusmiehinä toimivat: Perttu Melkas (pääluottamusmies), Katja Paavilainen (varapääluottamusmies), Heli Udd, Ulla Hannula ja Tarja Hilvonen, jonka vuorotteluvapaata sijaisti Jaana Gröhn ajalla 04–10.2023. Haastattelijoiden luottamusmiehinä toimivat Päivi Saarinen ja Jari Koskelainen

4 Palkkaukseen ja palkkausjärjestelmään vaikuttaminen

Tilastokeskuksessa palkkausjärjestelmän käyttöä ja arviointia toteutetaan kahdessa ryhmässä: palkkausjärjestelmän seuranta- ja kehittämisryhmässä sekä vaativuudenarviointiryhmässä. Useiden vuosien ajan suunnitteilla olevien viitetehtäväkuvausten käyttöönoton edellytyksistä käytiin vuonna 2023 keskustelu, mutta asiassa eteneminen nähtiin hankalaksi.

Palkkausjärjestelmän seuranta- ja kehittämisryhmä (SEKE)

Palkkausjärjestelmän seuranta- ja kehittämisryhmä (SEKE) kokoontui 4 kertaa vuonna 2023. Ryhmä seuraa palkkauksen kehittämistä ja siihen läheisesti liittyviä asioita Tilastokeskuksessa. Ryhmä käsitteli mm. Tilastokeskuksen palkkatilastoja ja henkilöstön tilastollisia vary-muutoksia. Raportointi tapahtuu palvelualueella, joten tiedot eivät ole erityisesti Tieto- ja tilastopalvelut –palvelualueen Tipan osalta yhtä tarkkoja kuin edellisen organisaatorakeenteen aikana, koska palvelualueen henkilömäärä on suuri.

Vuoden 2023 viimeisen vuosipuoliskon seurannassa vaativuusryhmien keskiarvo koko talon tasolla oli lievästi noussut. Tipassa vaativuusryhmien keskiarvo oli pysynyt samana. Digissä taas keskiarvo oli hienoisesti noussut, mikä johtui mm. Digiin kohdistuneista 7 toimen lakkautuksesta. Kumppani- ja ekosysteemisuhteet -palvelualueella eli Kekossa vaativuusryhmien keskiarvo oli myös hienoisessa nousussa ja syy oli erityisesti Tutkijapalveluiden

lisääntyneissä vaatavuusryhmien 11 ja 12 tehtävissä. Mahdollistajapalveluissa eli Mapussa keskiarvo oli noussut eniten ja syynä on vaatavuusryhmään 15 tulleet lisäykset sisäisten siirtymien myötä ja muutaman alempien vaatavuusryhmien tehtävien lakkauttaminen.

Vuoden aikana SEKEssä keskusteltiin myös päivitetyn strategian mukaan tuomista muutoksista ja todettiin, että sen myötä myös strategiset osaamiset päivitettäneen vuoden 2024 aikana. Keskustelua käytiin lisäksi koulutautumiseen varattavasta ajasta. Talossa yleisesti kannustetaan osaamisen kehittämiseen eri muodoissa, vaikka tiettyä aikaraamia ei ole talon tasolla päätettykään. Järjestöjen edustajat nostivat esiin kokemuksen työmäärien lisääntymisestä ja kiireestä, mikä osalta vaikeuttaa oman osaamisen kehittämistä.

Keskustelua käytiin myös tehtävien painottumisesta entisestään vaatavuusryhmiin 11–12 ja vaatavuusryhmän 12 tehtävien lisääntymisestä erityisesti Tipassa. Kehitystä pidettiin perusteltuna mutta esitettiin toisaalta myös huolta tehtävien vaatavuuden jakautumisen kaventumisesta. Vaatavuusryhmien keskiarvo on jatkanut edelleen hienoista nousuaan, samoin kuin henkilökohtaisen palkanosan keskiarvo hienoista laskuaan. Keskusteltiin erityisesti hekon keskiarvon laskusta ja henkilöstön eläköitymisestä ja muusta vaihtuvuudesta sen taustalla. Todettiin molempien näyttävän olevan pieneen päin.

Tilastoväen Unionin edustajana SEKE:ssä 2023 toimi Anna-Riikka Pitkänen ja varaedustajana Perttu Melkas. SEKE:n kokouksiin osallistuvat sekä varsinaiset jäsenet että varajäsenet.

Vaatavuudenarviointiryhmä (VARY)

Tilastokeskuksen vaatavuudenarviointiryhmä kokoontui kalenterivuonna 2023 kuukausittain, yhteensä 11 kertaa. Ryhmässä käsiteltiin vuoden aikana 134 vaatavuudenarviointia, joista 63 oli uusia ja 71 olennaisesti muuttuneita tehtäviä. Vaatavuudenarviointien lukumäärä oli samalla tasolla kuin edellisenä vuonna: vuonna 2022 käsiteltiin 133 vaatavuudenarviointia, kun taas vuoden 2021 vary-työhön vaikutti vielä organisaatiouudistus ja arviointeja oli käsittelyssä 163.

Tehtävien uudelleen järjestelyn seurauksena vaativuusryhmä laski kolmessa tapauksessa. Tehtäväkuvan muutoksesta johtuen vaativuusryhmä nousi 39 tapauksessa ja 29:ssä pysyi samana.

Tilastokeskuksen vaativuusryhmien keskiarvo oli marraskuun 2023 lopussa 11,34 (v. 2022: 11,29; v. 2021: 11,19). Unionin edustajat ovat havainneet tavanomaisen aloitus-varyn nousseen ajan myötä vry 10:stä vry 11:een. Myös määräaikaisten tehtävien suuri määrä tuli ilmi vary-työskentelyssä, vaikka työsuhteiden pysyvyyteen liittyvät asiat eivät ryhmän tehtäviin kuuluukaan.

Tilastoväen Unioni Pro ry:n edustajina ryhmässä toimivat varsinaisena jäsenenä Katja Paavilainen ja varajäsenenä Perttu Melkas. Molemmat osallistivat vary-työskentelyyn aktiivisesti. Myös yhteistyö JUKOn ja työnantajan edustajien kanssa jatkui hyvänä. Henkilöstöpäällikön tehtäväkierron vuoksi ryhmän puheenjohtajuus siirtyi marraskuussa 2023 Keko-palvelualueen ylijohtaja Ville Vertaselle.

5 Työehtojen ja -olojen seuranta erityisen tärkeää muutostilanteessa

Työ- ja virkaehtosopimuksen osalta oli vuoden 2023 alussa voimassa tes-ves-sopimuskausi 1.3.2022–29.2.2024, johon kuului 2 % yleiskorotus 1.6.2022 alkaen. Sopimukseen kuului vuoden 2023 korotuksista neuvottelu 21.12.2022 mennessä. Kun Valtion työmarkkinalaitos ja pääsopijajärjestöt eivät tässä onnistuneet, niin osapuolet sanoivat sopimuksen irti. Uusi työ- ja virkaehtosopimus neuvoteltiin ajalle 1.3.2023–28.2.2025. Siihen kuului 3,5 % yleiskorotus 1.5.2023 alkaen, jonka lisäksi huhtikuun palkanmaksun yhteydessä 12,2 % kertaerä laskettuna kuukausipalkasta (kuitenkin vähintään 500 euroa). Lisäksi sovittiin 1.3.2024 alkaen maksettavasta 2 % yleiskorotuksesta sekä 0,5 % virastoerästä, jonka jakautumisesta oli sovittava 15.12.2023 mennessä. Sopimukseen sisältyi uudenlainen mahdollisuus virastoerän korottamisen aina 1,5 % asti, jolloin vastaavasti yleiskorotuksen osuus olisi pienentynyt 1 %:iin.

Tilastokeskuksen syksyn virastoeräneuvotteluissa sovittiin heti aluksi, että neuvotellaan vain 0,5 % erästä. Neuvottelutulos saavutettiin 12.12 ja sopimus allekirjoitettiin 15.12.2023. Neuvotteluiden alussa työnantaja halusi kohdentaa koko virastoerän vaativuusryhmille 12–15. Neuvottelutulos saavutettiin niin, että vry 4 sai 0,3 % osuuden ja vaativuusryhmät 10-15 saivat runsaat 0,5 % kukin.

Työolojen osalta hybridityö oli vuonna 2023 vakiintunut asemansa. Tilastokeskuslaisten tuli työskennellä Työpajalla vähintään 4 päivänä kuukaudessa.

Henkilöstö on ollut kokonaisuutena tyytyväinen linjauksiin ja toimintatapoihin, mutta yhteisöllisyyden vähentymisestä oltiin huolissaan. Vuoden aikana järjestettiin koronavuosia enemmän työpaikan yhteisiä tilaisuuksia, jotka toivat kaivattua yhteenkuuluvuuden tunnetta. Samaten Unionin jäsentapaamisissa kiiteltiin mahdollisuuksia kohtaamisiin. Vuonna 2022 aloitettu selvittely työmarkkinalaitoksen kanssa mahdollisten muualla Suomessa sijaitsevien työpisteiden saamiseksi eteni siten, että Turusta vuokrattiin 24 henkilölle työskentelytilaa. Virkapaikan siirtäminen ilmeni työlääksi prosessiksi, minkä vuoksi Turussa työtä tekevät voivat työskennellä etäpäiviä Turun tiloissa ja nämä päivät luetaan ns. pakollisiksi läsnäpäiviksi.

Haastattelijoiden työehdot ja -olot ovat pitkään heikentyneet. Haastattelijoiden asiat työllistivät etenkin pääluottamusmiestä paljon.

6 Avointa vuoropuhelua jäsenten kanssa yhteisissä tilaisuuksissa

Tilastoväen Unioni järjesti vuoden aikana useita jäsentilaisuuksia. Tilaisuudet järjestettiin joko etä-, hybridi- tai läsnätapaamisina.

- 14.2. Ystävänäpäivän afterit Satamassa + haastattelijoille herkkulahjakortti-muistaminen
- 23.3. Vuosikokous hybridikokouksena
- 5.–7.5. Ammattiliitto Pron jäsenristeily Viking Linen M/S Gabriellalla, Unioni tuki osallistumisia 30 eurolla per jäsen
- 23.5. Teams-jäseninfo, aiheena hallitusneuvotteluihin ja työmarkkinoihin liittyvä vaikuttaminen/edunvalvonta, Pron hallitusohjelmatavoitteet ja TK:n henkilöstö- ja taloushaasteet, vierailevana puhujana Pron julkisen sektorin johtaja Niko Simola
- 1.6. Kesän aloittajaiset Työpajan Tunturi-keitaalla, kutsuttuna kaikki Unionin toiminnasta kiinnostuneet, vierailu Tilastollisen päätoimiston keikalle
- 25.–26.8. Tallinnan jäsenmatka
- 5.10. ProViikkojen kahvit Työpajalla
- 18.11. STTK:n ja jäsenliittojen Kohtuus kaikessa -mielenilmaus hallituksen työmarkkinaudistuksia vastaan. Mielenilmaus pidettiin viikonloppuna ja oli omalla vapaa-ajalla tapahtuva tilaisuus.
- 29.11. Pikkujoulut Työpajalla
- 13.12. Hallituksen ja luottamusmiesten joulupäivällinen ravintola Weerus-kassa

Unionin tilaisuuksiin osallistui useimmiten 10–20 henkilöä. Pääkaupunki-seudun ulkopuolella asuvat haastattelijajäsenet eivät useinkaan pääse osallistumaan Unionin läsnätapahtumiin, joten heille tarjottiin ystävänäpäivän tilaisuuden yhteydessä mahdollisuutta saada pieni snack-lahjakortti sähköpostitse.

Tilastoväen Unioni sai TTT Rahastolta tukea 30 euroa jäsentä kohden jäsen-toimintaan. Tuki käytettiin Tallinnan matkaan ja muihin jäsentilaisuuksiin.

Unioni oli yhteydessä jäseniinsä useiden eri kanavien kautta. Päätiedotuskanava on yhdistyksen omat verkkosivut <https://www.tilastovaenunioni.fi/>, joiden kautta välitettiin tietoa tapahtumista, tilaisuuksista ja keskeisistä yhdistysuutisista. Jäsenille lähetettiin sähköpostia säännöllisesti. Uusia työntekijöitä sekä etenkin haastattelihoita kontaktoitiin eri viestintävälineillä sekä henkilökohtaisesti. Kuukausittain julkaistavassa puheenjohtajan blogikirjoituksissa käsiteltiin ajankohtaisia asioita. Unionilla on myös oma Facebook-ryhmä ja Teams-kanava, joiden kautta jaettiin lähinnä ajankohtaistietoa sekä työmarkkinakenttään ja liittoon liittyviä uutisia. Tilastokeskuksen sisäisiin viestintäkanaviin kirjoitettiin kannanottoja ja jaettiin tietoa yhdistyksen tapahtumista.

Ammattiliitto Pro tiedotti aktiivisesti jäseniään viestimällä sähköpostitse liittoon, työelämään kuin jäsenpalveluihinkin liittyviä asioita. Liitto järjesti jäsenilleen useita tilaisuuksia ja palveluja vuoden aikana, erityisesti syksyisin ProViikkojen muodossa. Keväällä Pro järjesti jäsenilleen perheristeilyn Tukholmaan Viking Linen Gabriella-laivalla 5.-7.5.2023. Unionin jäsenet ovat kokeneet, että liitolla on hyvät ja kattavat palvelut.

7 Unioni aktiivisena toimijana Tilastokeskuksessa ja Ammattiliitto Prossa

Ammattiliitto Pro

Pro toimii neuvotteluosapuolena STTK:n valtiota koskevissa työehtosopimusneuvotteluissa. Tilastoväen Unioni ja sen jäsenet kuuluvat Pron julkiselle neuvottelusektorille. Muita sektoreita on neljä: teollisuus-, finanssi-, palvelu-, ict- ja viestintäala. Prossa oli yhteensä noin 120 000 jäsentä. Liiton toimintakaudella 2021–2024 puheenjohtajana toimii Jorma Malinen.

Pron julkinen sektori

Unionin puheenjohtaja Heli Udd toimi Pron valtion neuvottelukunnassa VM:n hallinnonalan edustajana. Ryhmään kuuluu noin 15 jäsentä eri hallinnonalojen koon mukaan. Neuvottelukunta kokoontui vuoden aikana 7 kertaa. Lisäksi pidettiin 14.6. lounasristeily Helsingin edustalla. Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimi Aila Järveläinen, koollekutsujana oli julkisen sektorin vastaava juristi Ari Komulainen. Kokouksiin osallistuivat lisäksi sektorin johtaja Niko Simola sekä sektorin sopimusalavastaavat. Heli Udd laati neuvottelukunnan kokouksista muistiot.

Neuvottelukunnan perustehtävänä on käsitellä ja hyväksyä työ- ja virkaehtosopimustavoitteet ja neuvottelutulokset ennen Pron hallitukseen viemistä. Toimintavuonna edellisen sopimuskauden päättyminen ja uuden sopimuksen syntyminen väritti alkuvuotta. Lisäksi yleisellä tasolla neuvottelukunta sai tietoa ja pääsi keskustelemaan pitkälle edenneestä hankalasta työmarkkinatilanteesta, joka kulminoitui loppuvuonna työtaisteluihin, joissa myös Pron yksityinen sektori oli mukana osapuolena. STTK järjesti Kohtuus kaikessa -mielenosoituksen lauantaina 18.11. Helsingin kansalaistorilla ja mukaan oli kutsuttu kaikki hallituksen työelämätoimista huolestuneet kansalaiset. Myös SAK järjesti oman Painava syy –kampanjan, kun taas Akava ei liittona osallistunut kampanjoihin.

Neuvottelukunnassa seurattiin säännöllisesti valtiosektorin työpaikkojen organisointiin sekä töihin keskeisesti vaikuttavia hankkeita, kuten monipaikkaisen työn kehittämistä, valtion virastorakenne-, palvelu- ja toimitilaverkkoselvityksiä ja etenkin mittavaa työvoimapalvelujen siirtoa kuntiin. Liiton sopimusalavastaavat ovat useissa hankkeissa työryhmien jäseninä ja neuvottelukunnalla ja sen jäsenillä on tätä kautta mahdollisuus vaikuttaa hankkeisiin sekä myös liiton laatimiin kannanottoihin.

Vuoden aikana käsiteltiin etenkin Orpo-Purran hallitusohjelman kirjausten vaikutuksia ja tulevaa valtiohallinnon 243 miljoonan euron tuottavuusohjelma, jossa VM:n hallinnonalalle on kohdennettu 58 miljoonaa. Kohdenusten tekeminen virastotasolle alettiin suunnitella loppuvuonna.

Neuvottelukuntien jäsenten tulee myös toimia linkkinä oman hallinnon-alansa luottamusmiehiin. Pro järjesti toimintavuonna useita luottamusmiesten info- ja keskustelutilaisuuksia ajankohtaisista työmarkkina- ja lainsäädäntöasioista. Heli Udd tiedotti sopimusalavastaavan ja neuvottelukunnan jäsenen Satu Kaukosen ja Laila Vihersaari-Johnstonin avustuksella neuvottelukunnan muista ajankohtaisista asioista sähköpostitse. Luottamusmiehille järjestettiin keskustelutilaisuus hallitusohjelman tuomista vaikutuksista hallinnonalalla, monipaikkaisuuden edistämisen tilanteesta ja muusta ajankohtaisesta 17.8. Heli koordinoi tilaisuuden kutsumisen ja aihepiirit ja sopimusalavastaava Sari Jokikallas aiheen esittelyn.

Heli Udd osallistui European Trade Union Institute ETUI:n tapaamiseen Brysselissä 28.–29.9. Tapaamiseen osallistui Leadership and capacity-building for women trade unionists -koulutuksessa olleita eri puolilta Eurooppaa. Ammattiliitto Prosta mukana olivat Pron hallituksen jäsenet ja koulutukseen osallistuneet Anna Koivumäki ja Johanna Renlund.

Pron edustajisto

Ammattiliitto Pron edustajiston kokoukset pidettiin 21.–22.4. sekä 24.–25.11. Majvikissa Kirkkonummella. Edustajistossa käsiteltiin muun muassa liiton strategiaa, nuorten jäsenhankintakampanjaa, yhdistysten liitolle tekemän raportoinnin kehittämistä ja edustajiston itsearviointia. Julkisen

sektorin edustajistoryhmän vetäjä toi edustajistolle julki, että julkisen sektorin edustajat ovat pyytäneet Niko Simolaa asettumaan ehdolle Pron puheenjohtajaehdokkaaksi ja Simola on vastannut myöntävästi. Samaisessa edustajistossa myös teollisuussektorin edustajat toivat esille pyytäneensä Pron hallituksen jäsentä ja 1. varapuheenjohtajaa Pasi Heikkistä ehdolle ja Heikkinen on suostunut ehdokkaaksi. Pron puheenjohtaja valitaan marraskuussa 2024 pidettävässä edustajistossa.

Julkisen sektorin edustajat ja Pron hallituksen julkisen sektorin edustajat kokoontuivat kuukausittaisiin Teams-kokouksiin, joissa kuultiin ja käsiteltiin liiton hallituksen kuulumisia ja muita ajankohtaisia asioita. Sektorikokouksen mahdollistavat sen, että edustajat voivat viedä kehittämisajatuksia hallituksen edustajien kautta suoraan Pron hallitukseen.

TTT Rahasto ja Tekniikan ja tiedon toimihenkilöt TTT ry

Pardiaan kuuluva liitto Tekniikan ja tiedon toimihenkilöt TTT ry toteutti Tilastoväen Unionin ja muiden jäsenyhdistystensä edunvalvonnan ja jäsenhallinnan siihen asti, kunnes Pardia siirtyi osaksi Ammattiliitto Prota 2019 alkaen. TTT:lle kertyneen varallisuuden hyödyntämistä jäsenyhdistyksiä varten tehtiin vuoden 2019 lopulla ensin päätös TTT:n muuttamiseksi säätiöksi. Verotuksellisten sekä säätiön hallintaan liittyvien seikkojen vuoksi suunnitelma muutettiin siten, että TTT:n tilalle päätettiin toteuttaa omakatteinen rahaston Pron hallintaan, mikä on byrokratialtaan kevyempi, mutta toiminnaltaan säätiötä avoimempi ratkaisu.

Verottajan tulkinta TTT:n yleishyödyllisyydestä ja sitä kautta verotuksellisesta asemasta on vaihdellut vuodesta 2019 alkaen. Vuoden 2022 lopussa saatiin lopulliset ja yhdenmukaiset päätökset Verohallinnolta ja 21.12.2022 pidettiin TTT:n purkukokous. TTT:n purkamiseen liittyvät toimet, kuten pääosan varojen siirtäminen TTT Rahastolle ja arkistomateriaalin siirtäminen Toimihenkilöarkistolle toteutettiin vuoden 2023 aikana. Purkamista koskevista toimenpiteistä päätettiin purkamiseen perustetun selvitystyöryhmän kokouksissa. Selvitysryhmän kokoonpano oli käytännössä sama, kuin lakautettavan TTT ry:n hallitus. Heli Udd toimi TTT:n hallituksessa sekä TTT:n varapuheenjohtajana. Vuoden 2024 puolelle jäi vielä joitain yksittäisiä lopettamiseen liittyviä toimenpiteitä.

TTT Rahaston hoitokunta teki yhdistysten tukemista koskevat linjaukset. TTT-taustaisia yhdistyksiä tuetaan 30 eurolla/jäsen vuosittain ja tukeminen pyritään pitämään hallinnollisesti yksinkertaisena. Pekko Summanen Rikhe ry:stä toimi rahaston puheenjohtajana Heli Udd tiedottajana.

8 Yhdistyksen talous vakaalla pohjalla

Tilastoväen Unioni Pro ry:n vuoden 2023 tulos oli ylijäämäinen. Talousarvio alitettiin, mm. siksi, että syksyn jäsenmatkalle Tallinnaan tuli vähemmän osallistujia, kuin oli talousarviota tehdessä ennakoitu. Jäsentoiminnan kulut olivat yli 50 % kaikista kuluista ja Pro palautti yhdistykselle 8 % jäsenmaksuista. Ammattiliitto Pro ry:n ja sitä kautta myös liiton jäsenmaksu unionilaisille oli toimintavuonna 1,25 % tai enintään 49 euroa/kk. Unioni sai myös TTT:stä avustusta jäsentoimintaansa. Yhdistyksen taloudenhoitajana toimi vuonna 2023 Riina Nyberg. Toiminnantarkastajina olivat Sari Heikkinen ja Aulis Partanen.